

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 19 август 2025 г.
(OR. en)

12163/25

CON 162
FIN 981
ECOFIN 1096
SOC 572

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	12 август 2025 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2025) 441 final
Относно:	ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА Годишен доклад на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз за 2019—2020 г.

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 441 final.

Приложение: COM(2025) 441 final

Брюксел, 30.7.2025 г.
COM(2025) 441 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Годишен доклад на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз за 2019—2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение.....	2
Заявления, получени през 2019 г. и 2020 г.	3
➤ През 2019 г.	3
➤ През 2020 г.	5
Финансиране.....	12
Приключени случаи	14
➤ Приключени случаи през 2020 г.	14
Заключения	15

ВЪВЕДЕНИЕ

В член 12 от Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на ЕС¹ („регламентът“) се предвижда Комисията да представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за дейността на фонда за предходната година. В настоящия доклад са описани дейностите на фонд „Солидарност“ на ЕС („ФСЕС“) през 2019 г. и 2020 г. В него също така се обобщават получените заявления през 2019 г. и 2020 г. и приключените случаи през отчетния период. Комисията оцени всички заявления съгласно критериите, определени в регламента.

През **2019 г.** Комисията получи **четири нови заявления** за финансови вноски от ФСЕС, а именно от Гърция (екстремни метеорологични явления), Испания (екстремни метеорологични явления), Австрия (наводнения) и Португалия (екстремни метеорологични явления). Три от тези заявления се отнасяха до „регионални природни бедствия“, а едно — до „природно бедствие в съседна държава“.

Гърция, Испания и Португалия получиха авансови плащания на обща стойност 69,5 милиона евро в рамките на няколко седмици след подаването на заявленията си.

През **2020 г.** Комисията получи **31 нови заявления** за финансови вноски от ФСЕС, **девет** от които бяха свързани с природни бедствия, а 22 — с тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве.

Деветте заявления, свързани с природни бедствия, бяха подадени от Гърция (наводнение в Евия, циклон Янос), Испания (буря Глория), Франция (буря Алекс), Хърватия (земетресение в Загреб), Италия (тежки метеорологични условия, буря Алекс), Австрия (тежки метеорологични условия) и Полша (наводнение).

Заявлението на Испания за буря Глория през 2020 г. и заявлението на Италия за буря Алекс през октомври 2020 г. бяха отхвърлени, тъй като не бяха изпълнени критериите, определени в регламента.

От успешните заявления две се отнасяха до „големи природни бедствия“, четири — до „регионални природни бедствия“, а едно — до „природни бедствия в съседна държава“.

След изменението на регламента на 30 март 2020 г. Комисията получи **22 заявления** за финансови вноски от ФСЕС във връзка с пандемията от COVID-19, а именно от Албания, Австрия, Белгия, Хърватия, Чехия, Естония, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Италия, Ирландия, Латвия, Литва, Люксембург, Черна гора, Полша, Португалия, Румъния, Сърбия, Словения и Испания.

Заявленията от Полша и Словения бяха отхвърлени, тъй като не отговаряха на критериите, определени в регламента.

Албания, Хърватия, Германия, Гърция, Унгария, Ирландия, Черна гора, Португалия и Испания поискаха авансово плащане на обща стойност 132,7 милиона евро. Комисията предостави авансови плащания на седемте държави членки (Германия, Ирландия, Гърция, Испания, Хърватия, Унгария и Португалия) преди края на 2020 г. Албания и

---

¹ Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (ОВ L 311, 14.11.2002 г., стр. 3), изменен с Регламент (ЕС) № 661/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. (ОВ L 189, 27.6.2014 г., стр. 143) и с Регламент (ЕС) 2020/461 на Европейския парламент и на Съвета от 30 март 2020 г. (ОВ L 99, 31.3.2020 г., стр. 9).

Черна гора не можаха да получат авансови плащания, тъй като не са държави членки. Освен това Комисията предложи на Европейския парламент и на Съвета мобилизирането на 397,45 милиона евро през март 2021 г. като плащане на остатъка за държавите членки (които са получили авансови плащания) и като общо плащане за Албания и Черна гора (които не са получили авансови плащания).

В приложение I са представени праговете за щети при „големи природни бедствия“ за мобилизиране на средства от ФСЕС, приложими през 2019 г. и 2020 г. В приложение II се прави общ преглед на одобрените през 2019 г. и 2020 г. заявления, включително на съответната финансова информация.

ЗАЯВЛЕНИЯ, ПОЛУЧЕНИ ПРЕЗ 2019 Г. И 2020 Г.

➤ ПРЕЗ 2019 Г.

През 2019 г. Комисията получи четири нови заявления за финансова вноска от ФСЕС. Всички те постъпиха в Комисията в законовия срок „не по-късно от 12 седмици след първото настъпване на щетата“ (член 4, параграф 1 от регламента). Три заявления се отнасяха до „регионални природни бедствия“, а едно се основаваше на разпоредбата за „природни бедствия в съседна държава“. През 2019 г. и 2020 г. Комисията прие решенията за изпълнение, с които се предоставя финансова вноска от ФСЕС, и за четирите заявления.

АВСТРИЯ — наводнения

През октомври 2018 г. югозападните части на Австрия бяха засегнати от тежки наводнения, предизвикани от същите метеорологични условия, които доведоха до „голямо природно бедствие“ в Италия. В Южна Австрия (особено в Източен Тирол и Каринтия) имаше изключително проливни дъждове от 15 до 17 ноември 2018 г., което доведе до сериозни свличания на кални маси, свлачища и наводнения. Екстремните метеорологични явления нанесоха значителни щети на основна публична инфраструктура, частни домове, предприятия и гори.

Впоследствие, на 14 януари 2019 г., Австрия подаде заявление за финансова вноска от ФСЕС, а на 20 февруари 2019 г. представи преработен вариант на заявлението. Австрийските органи оцениха общите преки щети, причинени от бедствието, на 322 милиона евро. Австрия не поиска авансово плащане.

Вследствие на предложение COM(2019) 3604 на Комисията от 15 май 2019 г., на 18 септември 2019 г. Европейският парламент и Съветът одобриха плащането на 8 154 899 EUR от ФСЕС на Австрия. На 2 октомври 2019 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2019) 7174 за предоставяне на финансова вноска от ФСЕС. На 28 октомври 2019 г. беше извършено плащане на стойност 8 154 899 EUR.

ГЪРЦИЯ — екстремни метеорологични явления

Между 23 и 26 февруари 2019 г. остров Крит, и по-специално неговата западна част, беше засегнат от буря с изключително проливен дъжд. Причинените от нея наводнения и свлачища взеха човешки жертви и имаха катастрофални последици за местната инфраструктура, по-специално за пътищата. Икономиката (предимно

селскостопанският сектор) беше сериозно засегната. Гърция подаде заявление за финансова вноска от ФСЕС на 15 май 2019 г.

Гърция оцени общите преки щети на 182,1 милиона евро. Щетите, причинени на остров Крит, представляват 2,1 % от БВП на Kritis — засегнатия регион от ниво 2 по NUTS², и следователно надхвърлят прага от 129,8 милиона евро въз основа на член 2, параграф 3 от регламента. В своето заявление Гърция поиска да ѝ бъде предоставено авансово плащане.

На 19 юли 2019 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2019) 5514 за предоставяне на авансово плащане в размер на 455 252 EUR от очакваната финансова вноска от фонда и впоследствие го изплати на Гърция на 27 август 2019 г.

Вследствие на предложение COM(2019) 496 на Комисията от 18 октомври 2019 г. Европейският парламент и Съветът одобриха плащането на 4 552 517 EUR от ФСЕС на Гърция. На 30 януари 2020 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2020) 449 за предоставяне на финансова вноска от ФСЕС. На 19 февруари 2020 г. беше изплатен остатъкът от 4 097 266 EUR.

ПОРТУГАЛИЯ — екстремни метеорологични явления

Ураганът Лоренцо беше атлантически тропически циклон от 5-та категория — най-източният и най-близкият до Европа тропически циклон, регистриран някога. След като бързо набра сили, на 2 октомври 2019 г. той премина през Азорските острови (Португалия), нанесе щети на публичната и частната инфраструктура и сериозно засегна ежедневието на хората, предприятията и институциите. На 3 октомври регионалното правителство обяви енергийна криза, за да гарантира основните енергийни доставки. На 17 октомври то обяви ситуация на обществено бедствие на територията на автономния регион на Азорските острови вследствие на щетите, причинени от урагана.

През ноември 2019 г. Комисията получи заявление за финансова помощ от ФСЕС във връзка с бедствието с урагана „Лоренцо“. Португалските органи оцениха общите преки щети, причинени от бедствието, на 328,5 милиона евро.

Въз основа на оценката, извършена в съответствие с член 4 от регламента, Комисията стигна до заключението, че условията за предоставяне на финансова вноска (изчислена на 8 212 697 EUR) от ФСЕС са изпълнени.

На 11 декември 2019 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2019) 9067 за предоставяне на авансово плащане в размер на 10 %, или 821 270 EUR, което беше изплатено на 23 декември 2019 г.

Вследствие на предложение COM(2020) 200 на Комисията от 30 април 2020 г. Европейският парламент и Съветът одобриха плащането на 8 212 697 EUR от ФСЕС на Португалия. На 7 юли 2020 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2020) 4713 за предоставяне на финансова вноска от фонда в размер на 8 212 697 EUR. На 22 юли 2020 г. беше изплатен остатъкът от 7 391 427 EUR.

ИСПАНИЯ — екстремни метеорологични явления

---

² Номенклатура на териториалните единици за статистически цели.

След 9 септември 2019 г. рядко метеорологично явление, описвано като „изолирана депресия във високите нива в атмосферата“ (*depresión aislada en niveles altos* — DANA), засегна югоизточната част на Иберийския полуостров. Явлението, което се характеризира с екстремни валежи, водещи до наводнения, достигна своя връх между 12 и 16 септември 2019 г. и засегна много тежко големи области от регионите Валенсия, Мурсия, Кастилия-Ла Манча и Андалусия.

Впоследствие, на 28 ноември 2019 г., Испания подаде заявление за финансова вноска от ФСЕС в рамките на срока от 12 седмици след първото настъпване на щетата. Испанските органи оцениха общите преки щети, причинени от бедствието, на 2,3 милиарда евро.

Въз основа на извършената оценка Комисията стигна до заключението, че условията за предоставяне на финансова вноска (изчислена на 56 743 358 EUR) от ФСЕС са изпълнени.

На 13 февруари 2020 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2020) 905 за предоставяне на авансово плащане в размер на 5 674 336 EUR, което беше изплатено на Испания на 6 март 2020 г.

Вследствие на предложение COM(2020) 200 на Комисията от 30 април 2020 г. Европейският парламент и Съветът одобриха плащането на 56 743 358 EUR от ФСЕС на Испания. Вследствие на Решение за изпълнение C(2020) 7541 на 19 ноември 2020 г. беше изплатен остатъкът от 51 069 022 EUR.

➤ **ПРЕЗ 2020 Г.**

През 2020 г. Комисията получи девет нови заявления за финансова вноска от ФСЕС във връзка с природни бедствия. Всички заявления постъпиха в Комисията в законовия срок „не по-късно от 12 седмици след първото настъпване на щетата“ (член 4, параграф 1 от регламента). От успешните заявления две се отнасяха до „големи природни бедствия“, четири — до „регионални природни бедствия“, а едно се основаваше на разпоредбата за „природни бедствия в съседна държава“. През 2020 г. и 2021 г. Комисията прие решенията за изпълнение, с които се предоставя финансова вноска от ФСЕС, за седемте успешни заявления.

ИТАЛИЯ — тежки метеорологични условия

През октомври и ноември 2019 г. Италия беше засегната от тежки метеорологични условия. Бедствието причини наводнения и свлачища, включително наводнение във Венеция. Най-засегната беше област Венето, където приливът достигна второто най-високо ниво над морското равнище, регистрирано някога в града след максималната стойност, регистрирана на 4 ноември 1966 г., и беше придружен от вятър със скорост 110 km/h. Наводненията нанесоха огромни щети на частни и обществени сгради, включително такива, намиращи се в обекти на културното наследство. Засегнати бяха стотици църкви, музеи и дворци с неопенима стойност. Стотици хора трябваше да бъдат евакуирани от домовете си, а селскостопанските и икономическите загуби бяха значителни. Италианските органи оцениха общите преки щети, причинени от бедствието, на 5,62 милиарда евро.

Италия подаде своето заявление за подкрепа от фонда през януари 2020 г. Заявлението беше класифицирано като отнасящо се до „голямо природно бедствие“ в съответствие с член 2, параграф 2 от регламента. Италия не поиска да ѝ бъдат предоставени средства авансово.

Вследствие на предложение COM(2020) 200 на Комисията от 30 април 2020 г. Европейският парламент и Съветът одобриха плащането на 211 707 982 EUR от ФСЕС на Италия. Решение за изпълнение C(2020) 6272 на Комисията за предоставяне на финансова вноска беше прието на 9 септември 2020 г., а общото плащане беше извършено на 6 октомври 2020 г.

АВСТРИЯ — тежки метеорологични условия

През ноември 2019 г. югозападните части на Австрия бяха засегнати от тежки наводнения. Събитията бяха предизвикани от същите метеорологични условия, които доведоха до голямо бедствие в Италия. Екстремните метеорологични явления нанесоха значителни щети на основна публична инфраструктура, частни домове, предприятия и гори. Австрийските органи оцениха общите преки щети, причинени от бедствието, на 87 милиона евро.

Австрия подаде своето заявление за подкрепа от фонда през януари 2020 г. Заявлението беше класифицирано като отнасящо се до „природно бедствие в съседна държава“ в съответствие с член 2, параграф 1, буква а) от регламента. Австрия не поиска авансово плащане. Комисията изчисли размера на финансовата вноска от ФСЕС на 2 329 777 EUR.

Вследствие на предложение COM(2020) 200 на Комисията от 30 април 2020 г. Европейският парламент и Съветът одобриха плащането на 2 329 777 EUR от ФСЕС на Австрия. На 23 юли 2020 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2020) 5142 за предоставяне на финансова вноска от ФСЕС. На 10 август 2020 г. беше извършено плащане на стойност 2 329 777 EUR.

ХЪРВАТИЯ — земетресение в Загреб

През март 2020 г. Хърватия претърпя поредица от опустошителни земетресения, които засегнаха град Загреб и околностите му. Първото земетресение с магнитуд 5,5 по скалата на Рихтер беше най-силното земетресение, засегнало Загреб от 1880 г. насам. То беше усетено в цяла континентална Хърватия и в граничните райони на Словения. До края на април бяха регистрирани повече от 1 100 вторични труса. Земетресението засегна Загреб едва четири дни след налагането на национални ограничения на свободата на движение поради епидемията от COVID-19 и постави хората в извънредна ситуация. Бедствието засегна една четвърт от населението на Хърватия. Ранени бяха общо 27 души, сред които младо момиче, което почина от нараняванията си. Бяха повредени десетки хиляди жилищни сгради, обществена инфраструктура, сгради, представляващи значимо културно наследство, както и важни държавни институции като хърватския парламент. Общите щети, причинени от земетресенията, бяха оценени на над 11,6 милиарда евро.

На 10 юни 2020 г. Хърватия подаде заявление за финансова помощ от фонда заради земетресението от март 2020 г. Заявлението беше класифицирано като отнасящо се до „голямо природно бедствие“ по смисъла на член 2, параграф 2 от регламента, а Хърватия поиска авансово плащане.

На 10 август 2020 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2020) 5575 за предоставяне на авансово плащане в размер на 88 951 877 EUR, което беше изплатено на Хърватия на 18 август 2020 г.

Вследствие на предложение COM(2020) 960 на Комисията от 9 октомври 2020 г. Европейският парламент и Съветът одобриха плащането на 683 740 523 EUR от ФСЕС на Хърватия. Комисията изчисли размера на финансовата вноска от ФСЕС на 683 740 523 EUR. Решение за изпълнение C(2020) 8713 на Комисията за предоставяне на плащането на Хърватия беше прието на 2 декември 2020 г. На 17 декември 2020 г. беше изплатен остатъкът от 594 788 646 EUR.

ПОЛША — наводнения

През юни 2020 г. полските воеводства Подляско, Мазовецко (в т.ч. Варшава), Швентокшиско и Малополско бяха засегнати от силни бури и проливни дъждове, които причиниха наводнения. Над 400 души трябваше да бъдат евакуирани, а 14 000 временно загубиха достъп до електроенергия. Бяха повредени 1300 къщи и над 240 пътища. Местното селско стопанство също претърпя значителни загуби, тъй като бяха засегнати около 9000 хектара обработваема земя.

На 24 август 2020 г. Полша подаде заявление за вноска от ФСЕС за финансиране на спешните действия и действията по възстановяване след наводненията в *Podkarpackie* (Подкарпатското воеводство) през юни 2020 г. Полските органи оцениха общите преки щети, причинени от бедствието, на 282 851 202 EUR. Причинените щети представляват 1,56 % от БВП на *Podkarpackie* — засегнатия регион от ниво 2 по NUTS, и следователно надхвърлят прага от 270 961 950 EUR (1,5 % от регионалния БВП). Заявлението беше класифицирано като отнасящо се до „регионално природно бедствие“ в съответствие с член 2, параграф 3 от регламента. Полша не поиска да ѝ бъдат предоставени средства авансово.

Комисията изчисли размера на финансовата вноска от фонда на 7 071 280 EUR. Вследствие на предложение COM(2020) 960 на Комисията от 9 октомври 2020 г. Европейският парламент и Съветът одобриха плащането на 7 071 280 EUR от ФСЕС на Полша. На 2 декември 2020 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2020) 8685 за предоставяне на финансова вноска от ФСЕС в размер на 7 071 280 EUR, която беше изплатена на 17 декември 2020 г.

ГЪРЦИЯ

Наводнения на остров Евия

През август 2020 г. централната част на остров Евия беше засегната от катастрофални наводнения и свлачища в резултат на силни гръмотевични бури и поройни дъждове. Интензивните и проливни валежи причиниха наводнения и свлачища в районите на реките Месапиу и Лиланта. При бедствието загубиха живота си осем души, а 3000 жилища трябваше да бъдат евакуирани. Бурята причини големи щети на частни къщи и на местната инфраструктура, като бяха разрушени и четири моста.

На 29 октомври 2020 г. Гърция подаде заявление за финансова помощ от фонда във връзка с бедствието в резултат от наводненията от август 2020 г. Ето защо Гърция представи заявлението си за регионално бедствие, което засяга регион от ниво 2 по NUTS, като оцени общите преки щети на 132 милиона евро. Поради това бедствието

беше класифицирано като „регионално природно бедствие“ в съответствие с член 2, параграф 3 от регламента. Гърция поиска авансово плащане.

На 2 март 2021 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2021) 1507 за предоставяне на авансово плащане в размер на 330 010 EUR, което изплати на Гърция на 17 март 2021 г.

Комисията изчисли размера на финансовата вноска от ФСЕС на 3 300 100 EUR. Вследствие на предложение COM(2021) 201 на Комисията от 24 март 2021 г. Европейският парламент и Съветът одобриха плащането на 3 300 100 EUR от ФСЕС на Гърция. Решение за изпълнение C(2021) 4438 на Комисията за предоставяне на плащането на Гърция беше прието на 14 юни 2021 г., като остатъкът в размер на 2 970 090 EUR беше изплатен на 5 юли 2021 г.

Циклонът Янос

През септември 2020 г. по-голямата част от източната и южната континентална част, Южните Йонийски острови, Тесалия, *Sterea Ellada* (Централна Гърция), включително Евия, Пелопонес и Северните и Западните Циклади в Гърция бяха засегнати от средиземноморски циклон, наречен Янос. Бедствието беше причинено от катастрофални наводнения и бурни ветрове, както и от свлачища поради проливните дъждове, предизвикани от циклона. Няколко души загинаха, а множество възрастни хора бяха блокирани в домовете си след срутването на покривите им в резултат на бурята. Голяма част от инфраструктурата претърпя щети, като например срутване на мостове, прекъсване на електрозахранването и водоснабдяването и каменопади по главни пътища.

На 9 декември 2020 г. Комисията получи от Гърция заявление за помощ от ФСЕС във връзка с циклона. Гърция представи заявлението си като отнасящо се до „регионално природно бедствие“, което засяга няколко региона от ниво 2 по NUTS в съответствие с член 2, параграф 3 от регламента, и оцени общите преки щети на 863 540 756 EUR. Тя поиска да ѝ бъде предоставено авансово плащане.

На 2 март 2021 г. Комисията прие Решение за изпълнение C(2021) 1511 за предоставяне на авансово плащане в размер на 2 158 852 EUR, което беше изплатено на Гърция на 17 март 2021 г.

Комисията изчисли размера на финансовата вноска от фонда на 21 588 519 EUR. Вследствие на предложение COM(2021) 201 на Комисията от 24 март 2021 г. Европейският парламент и Съветът одобриха плащането на 21 588 519 EUR от ФСЕС на Гърция. Решение за изпълнение C(2021) 4466 на Комисията за предоставяне на плащането на Гърция беше прието на 17 юни 2021 г., като остатъкът в размер на 19 429 667 EUR беше изплатен на 5 юли 2021 г.

ФРАНЦИЯ — буря Алекс

През октомври 2020 г. в Средиземно море се разви извънтропически циклон, който доведе до необичайно интензивни валежи. Екстремното метеорологично явление предизвика наводнения във френските алпийски долини в региона Provence-Alpes-Côte d'Azur. Проливните дъждове причиниха свлачища, потоци от отломки, внезапни наводнения и ерозия. Инфраструктурните мрежи претърпяха сериозни щети, а няколко града бяха изолирани поради срутването на мостове и основни пътища. Стотици къщи бяха засегнати, няколко души изчезнаха, а най-малко 15 загубиха живота си. Това

наводнение беше отчетено като най-тежкото в Южна Франция за последните 120 години.

На 21 декември 2020 г. Комисията получи от Франция заявление за финансова вноска от ФСЕС във връзка с щетите, предизвикани от бурята Алекс през октомври 2020 г. Впоследствие Франция представи заявлението си като отнасящо се до „регионално природно бедствие“, което засяга регион от ниво 2 по NUTS (Provence-Alpes-Côte d’Azur/FRL0), и оцени общите преки щети на 2,373 милиарда евро. Заявлението беше класифицирано като отнасящо се до „регионално природно бедствие“ в съответствие с член 2, параграф 3 от регламента. Франция поиска да ѝ бъде предоставено авансово плащане.

На 22 февруари 2021 г. Комисията прие Решение за изпълнение С(2021) 1340 за предоставяне на авансово плащане в размер на 5 932 500 EUR, което беше изплатено на Франция на 11 март 2021 г.

Комисията изчисли размера на финансовата вноска от ФСЕС на 59 325 000 EUR. Вследствие на предложение COM(2021) 201 на Комисията от 24 март 2021 г. Европейският парламент и Съветът одобриха плащането на 59 325 000 EUR от ФСЕС на Франция. Решение за изпълнение С(2021) 4868 на Комисията за предоставяне на плащането на Франция беше прието на 28 юни 2021 г., като остатъкът в размер на 53 392 500 EUR беше изплатен на 29 юли 2021 г.

COVID-19 — тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве

➤ Въведение

През декември 2019 г. СЗО беше уведомена за епидемия от пневмония с неизвестен произход от района на Ухан, Китай. По-късно тази епидемия беше идентифицирана като нов щам на коронавирус, който дотогава не беше известен при хората — коронавирус 2019 (COVID-19). На 30 януари 2020 г. СЗО обяви извънредна епидемична ситуация от международен мащаб поради новата епидемия от коронавирус.

Като се има предвид колко бързо се разпространяваше епидемията, през следващите седмици държавите членки обявиха извънредно положение на национално равнище и предприеха значителни мерки за предотвратяване и ограничаване на инфекцията сред населението. Мерките варираха от мерки за наблюдение и контрол по границите до увеличаване на броя на медицинските служители. Разпространението на епидемията и последващите ограничителни мерки, приети от държавите членки, оказаха силно въздействие върху икономиката, като засегнаха производството, инвестициите, потреблението и функционирането на пазара на труда.

Една от отличителните характеристики на COVID-19 беше огромният натиск, който пандемията създаде за здравните системи и работници, тъй като повечето пациенти, хоспитализирани с COVID-19, се нуждаеха от специална клинична помощ. Значителното нарастване на броя на пациентите създаде голяма тежест за болничния персонал и недостиг на изключително важно оборудване и консумативи, като кислородни бутилки, вентилатори, диагностични комплекти и лични предпазни средства. За здравните работници беше много трудно да се справят с тази ситуация, тъй като има риск пандемия от такъв мащаб неизбежно да подкопае капацитета на здравните структури да предоставят други основни услуги.

➤ Изменение на регламента

Като част от Инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса³ на 30 март 2020 г. регламентът беше изменен⁴, за да се включат тежките извънредни ситуации в областта на общественото здраве в обхвата на принципа на ЕС за солидарност. Изменението включваше удължаване на срока за изпълнение от 12 на 18 месеца, както и други незначителни промени.

С изменението беше разширен обхватът на допустимите разходи за основни спешни действия и действия по възстановяване, за да бъдат включени мерки: i) за предоставяне на бърза медицинска помощ на населението, засегнато от тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве; ii) за защита на населението от риска от заразяване посредством предотвратяване, наблюдение и контрол на разпространението на болести; и iii) за борба със сериозните рискове за общественото здраве или за смекчаване на тяхното въздействие върху общественото здраве.

➤ Заявления

До крайния срок 24 юни 2020 г. Комисията получи 22 заявления за финансова вноска от ФСЕС. Като цяло помощ поискаха 19 държави — членки на ЕС (Белгия, Чехия, Германия, Естония, Ирландия, Гърция, Испания, Франция, Хърватия, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Унгария, Австрия, Полша, Португалия, Румъния и Словения), и три страни кандидатки (Албания, Черна гора и Сърбия).

Заявленията от Полша и Словения бяха отхвърлени, тъй като не отговаряха на критериите на регламента. По време на оценката и след обмена на кореспонденция с полските органи Комисията изчисли, че те са надценили общите преки публични разходи в своето заявление за ФСЕС, подадено на 22 юни 2020 г. Следователно отчетените разходи трябваше да бъдат намалени със съгласието на полските органи. Тъй като съгласно член 2, параграф 2, буква а) от регламента прагът за тежки извънредни ситуации в областта на общественото здраве за Полша през 2020 г. беше 1 430,574 милиона евро, а коригираните общи публични разходи бяха значително под този праг, заявлението на Полша не отговаряше на условията за получаване на подкрепа от фонда. Междувременно по време на оценката и след обмена на кореспонденция със словенските органи Комисията изчисли, че те са надценили общите преки публични разходи в своето заявление за ФСЕС, подадено на 17 юни 2020 г., и следователно разходите трябва да бъдат намалени. Тъй като съгласно член 2, параграф 2, буква а) от регламента прагът за тежки извънредни ситуации в областта на общественото здраве за Словения през 2020 г. беше 135,102 милиона евро, а коригираните общи публични разходи бяха под този праг, заявлението на Словения не отговаряше на условията за получаване на подкрепа от ФСЕС.

➤ Оценка на заявленията

---

³ Регламент (ЕС) 2020/460 на Европейския парламент и на Съвета от 30 март 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 508/2014 във връзка със специални мерки за мобилизиране на инвестиции в системите на здравеопазване на държавите членки и в други сектори на техните икономики в отговор на избухването на COVID-19 (Инвестиционна инициатива в отговор на коронавируса).

⁴ Регламент (ЕС) 2020/461 на Европейския парламент и на Съвета от 30 март 2020 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета с цел предоставяне на финансова помощ на държавите членки и на държавите, водещи преговори за присъединяване към Съюза, които са сериозно засегнати от тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве.

Всички получени заявления бяха оценени като един пакет, за да се гарантира последователно и равно третиране. Комисията разгледа задълбочено няколко аспекта, сред които: i) допустимостта на разходите (включително анализира дали отчетените разходи обхващат допустими операции и дали разходите попадат в периода на допустимост); ii) спешния характер на разходите; iii) наличието на пряка връзка с пандемията от COVID-19; и iv) съгласуваността на заявлението като цяло. Когато бе необходимо, Комисията поиска от подалите заявление държави да предоставят допълнителна информация, обяснения и подкрепящи документи.

➤ Финансиране

Тъй като главният основополагащ принцип на ФСЕС е солидарността, помощта от фонда следва да бъде прогресивна. Методиката за изчисляване на помощта от ФСЕС беше представена в годишния доклад за ФСЕС за периода 2002—2003 г. и беше приета от Европейския парламент и Съвета (вж. раздел „Финансиране“).

Методът на Комисията за изчисляване на размера на помощта при тежки извънредни ситуации в областта на общественото здраве е подобен на метода при природни бедствия. Следователно съответната държава следва да получи 2,5 % от общия размер на допустимите публични разходи до специфичния за държавата праг за тежки извънредни ситуации в областта на общественото здраве, плюс 6 % от частта от публичните разходи, надхвърляща прага. Това беше съобщено и чрез уебсайта на Комисията⁵. Тъй като в резултат на това изчисление общата сума за всички държави надхвърли наличните бюджетни ресурси, сумите по държави бяха намалени на пропорционална основа.

➤ Авансови плащания

Седем държави — членки на ЕС (Германия, Ирландия, Гърция, Испания, Хърватия, Унгария и Португалия), подадоха заявление за авансово плащане на обща стойност 132 736 830 EUR. Комисията извърши предварителна оценка на тези седем заявления и стигна до заключението, че всички те отговарят на условията за предоставяне на авансово плащане от ФСЕС. Вследствие на предложение COM(2020) 960 на Комисията от 9 октомври 2020 г. Европейският парламент и Съветът одобриха авансово плащане на обща стойност 132 736 830 EUR, което Комисията изплати на посочените по-горе държави през декември 2020 г.

➤ Остатък и общи плащания

Вследствие на предложение COM(2021) 201 на Комисията от 24 март 2021 г. Европейският парламент и Съветът одобриха плащането на 529 347 741 EUR от ФСЕС на 20-те държави, подали успешни заявления. През ноември и декември 2021 г. на държавите бяха изплатени общо 397 454 921 EUR под формата на плащания на остатъка и пълни плащания.

---

⁵ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/solidarity-fund/covid-19

ФИНАНСИРАНЕ

Изчисляването на отделните размери на помощта, предложени от Комисията, следва метода, установен в годишния доклад за ФСЕС за периода 2002—2003 г., който беше приет от Европейския парламент и Съвета и беше прилаган по отношение на всички последващи случаи. Той се основава на приетите общи преки щети, причинени от бедствието, във връзка с относителното благоденствие на засегнатата държава, отразено от прага за „голямо природно бедствие“ (вж. приложение I).

Съответно, за „големи природни бедствия“ се прилага прогресивна двуетапна система, като съответната държава получава помощ в размер на 2,5 % от общите преки щети за частта от щетите, която е под прага за „голямо природно бедствие“, и помощ в размер на 6 % за частта от щетите, която е над този праг. Двете суми се събират. За „регионалните природни бедствия“ и „природните бедствия в съседна държава“ се получават средства в размер на 2,5 % от общите преки щети.

След като Европейският парламент и Съветът одобриха мобилизирането на средства за всеки от случаите и предоставиха необходимите бюджетни кредити от бюджета на ЕС, Комисията прие решения за изпълнение, с които предостави помощ на отделните държави, и след това изплати цялата сума. В случаите, в които са били предоставени авансови средства, беше изплатен само остатъкът от цялата финансова вноска.

В приложенията към решенията за изпълнение е дадено общо описание на предвиденото използване на средствата и се посочват органите, определени от държавите бенефициери за обработването на финансовата вноска от ФСЕС, както и независимият орган, отговарящ за одита и контрола.

Подробни финансови таблици може да бъдат намерени в приложение II към настоящия доклад.

През отчетния период Европейският парламент и Съветът одобриха 17 финансови вноски от ФСЕС, предложени от Комисията. Комисията представи своите предложения за мобилизиране на средства по ФСЕС в следните групи:

➤ 2019 г.

- На 22 май 2019 г. Комисията прие предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета за мобилизиране на средства от ФСЕС⁶ в размер на 293 551 794 EUR за оказване на помощ на Румъния, Италия и Австрия. Това предложение за мобилизиране на средства беше придружено от проект на коригиращ бюджет (ПКБ) № 3/2019⁷, в който се предлагаше необходимите бюджетни кредити да се впишат в общия бюджет за 2019 г. под формата на бюджетни кредити за поети задължения и за плащания. ПКБ № 3/2019 и предложението за мобилизиране на средства бяха приети от бюджетния орган на 18 септември 2019 г.⁸ и с тях беше предоставена помощ от ФСЕС в размер на 293 551 794 EUR на Италия, Австрия и Румъния.

⁶ COM(2019) 206 final, 22.5.2019 г.

⁷ COM(2019) 205 final, 22.5.2019 г.

⁸ Решение (ЕС) 2019/1817 на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2019 г. за мобилизиране на средства от фонд „Солидарност“ на Европейския съюз за оказване на помощ на Румъния, Италия и Австрия.

- ПКБ № 4/2019⁹ беше приет на 2 юли 2019 г. Целта на ПКБ № 4/2019 беше да се актуализират както разходната, така и приходната част на бюджета, за да се вземат предвид последните промени, включително предложението за намаляване на равнището на бюджетните кредити за поети задължения по ФСЕС, включени в бюджета, с 29,7 милиона евро.
- DEC¹⁰ № 2020/227 беше приет на 27 ноември 2019 г. за мобилизиране на сумата от 4 552 517 EUR под формата на бюджетни кредити за поети задължения и бюджетни кредити за плащания за Гърция.

➤ 2020 г.

- На 30 май 2020 г. Комисията прие предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета за мобилизиране на средства от ФСЕС¹¹ в размер на 278 993 814 EUR за оказване на помощ на Португалия, Испания, Италия и Австрия. Това предложение за мобилизиране на средства беше придружено от ПКБ № 4/2020, в който се предлагаше необходимите бюджетни кредити да се впишат в общия бюджет за 2020 г. под формата на бюджетни кредити за поети задължения и за плащания. ПКБ № 4/2020 и предложението за мобилизиране на средства бяха приети от бюджетния орган на 18 юни 2020 г. и с тях беше предоставена помощ от ФСЕС в размер на 278 993 814 EUR на Испания, Италия, Австрия и Португалия вследствие на бедствията, настъпили в тези държави през 2019 г.
- На 9 октомври 2020 г. Комисията прие предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета относно мобилизирането на средства от ФСЕС¹² в размер на 823 548 633 EUR за оказване на помощ на Хърватия и Полша във връзка с природните бедствия, които сполетяха тези държави през 2020 г., както и за отпускане на авансови средства за Хърватия, Германия, Гърция, Унгария, Ирландия, Португалия и Испания в отговор на тежката извънредна ситуация в областта на общественото здраве, причинена от пандемията от COVID-19 в началото на 2020 г. Това предложение за мобилизиране на средства беше придружено от ПКБ № 9/2020¹³, в който се предлагаше необходимите бюджетни кредити да се впишат в общия бюджет за 2020 г. под формата на бюджетни кредити за поети задължения и за плащания. ПКБ № 9/2020 и предложението за мобилизиране на средства бяха приети от бюджетния орган на 25 ноември 2020 г.¹⁴ и с тях беше предоставена помощ от ФСЕС в общ размер на 823 548 633 EUR на Германия, Ирландия, Гърция, Испания, Хърватия, Унгария, Полша и Португалия.

⁹ COM(2019) 610 final, 2.2.2019 г.

¹⁰ Искане за трансфер на бюджетни кредити за поети задължения и бюджетни кредити за плащания съгласно член 31 от Финансовия регламент.

¹¹ COM(2020) 200 final, 30.4.2020 г.

¹² COM(2020) 960 final, 9.10.2020 г.

¹³ COM(2020) 961 final, 9.10.2020 г.

¹⁴ Решение (ЕС) 2021/75 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 г. относно мобилизирането на средства от фонд „Солидарност“ на Европейския съюз с цел предоставяне на помощ на Хърватия и Полша във връзка с природно бедствие и на авансови плащания на Германия, Ирландия, Гърция, Испания, Хърватия, Унгария и Португалия във връзка с извънредна ситуация в областта на общественото здраве.

ПРИКЛЮЧЕНИ СЛУЧАИ

В член 8, параграф 3 от регламента се предвижда, че в рамките на 24 месеца от датата на изплащане на финансовата вноска, държавата бенефициер трябва да представи доклад относно финансовото изпълнение („доклад за усвояването на средствата“), придружен от отчет, оправдаващ разходите („декларация за достоверност“).

Комисията приключи четири досиета по ФСЕС през 2020 г. и нито едно през 2019 г.

➤ ПРИКЛЮЧЕНИ СЛУЧАИ ПРЕЗ 2020 Г.

Словения, ледена буря през 2014 г.: финансовата вноска от ФСЕС възлезе на 18 388 478 EUR. На 17 март 2017 г. Словения поиска удължаване на срока за представяне на доклада за усвояването на финансовите вноски и същият беше удължен до 30 юни 2017 г. Словения представи доклада за усвояването на финансовите вноски и декларацията за достоверност на 22 юни 2017 г. Въз основа на информацията, предоставена от словенските органи, по време на одитните операции беше установена неправомерна сума в размер на 6 775,35 EUR. Не беше необходимо да се възстановяват средства, тъй като имаше свръхразходи в размер на 2 267 664,97 EUR. Досието беше приключено през февруари 2020 г.

Чехия, наводнение през 2013 г.: финансовата вноска от ФСЕС възлезе на 15 928 275 EUR. На 7 март 2016 г. чешките органи представиха доклада за усвояването на финансовите вноски и декларацията за достоверност, които бяха оценени от Комисията. По искане на Комисията чешките органи представиха допълнителна информация към декларацията за достоверност през ноември 2016 г. и април 2018 г. Одит, извършен от Комисията през август 2018 г., показа, че част от разходите са нередовни и не са в съответствие с регламента. Констатацията беше потвърдена на 26 март 2019 г. Въз основа на информацията, предоставена от Чехия, допустимите разходи по фонда са възлезли на 15 917 103,51 EUR, което е по-малко от финансовата вноска от фонда в размер на 15 928 275 EUR. Разликата в размер на 11 171,49 EUR между направените допустими разходи и получената сума беше резултат от финансова корекция във връзка с региона Ústí nad Labem. Сумата на финансовата корекция (11 171,49 EUR) трябваше да бъде възстановена и на 13 май 2019 г. беше изпратено писмо с предизвестие за приключване, в което беше посочена тази сума. През юли 2019 г. Чехия поиска отмяна на финансовата корекция и представи подкрепящи документи. От юли 2019 г. до януари 2020 г. Комисията анализира информацията, получена от Чехия, декларацията за достоверност беше окончателно приета през април 2020 г. и финансовата корекция беше отменена.

Обединено кралство, наводнение през 2015 г.: финансовата вноска от ФСЕС възлезе на 60 301 050 EUR. Обединено кралство представи доклада за усвояването на финансовите вноски и декларацията за достоверност на 16 юли 2019 г. Въз основа на информацията, предоставена от Обединеното кралство, допустимите разходи по фонда са възлезли на 93 887 925,31 EUR, което е повече от финансовата вноска от фонда в размер на 60 301 050 EUR. Разликата между вноската от ФСЕС и декларираните разходи е резултат от по-високи допустими разходи. На 2 октомври 2020 г. беше изпратено писмо за приключване, в което беше посочено, че не е необходимо да бъде възстановена никаква сума.

Гърция, земетресение през 2015 г.: финансовата вноска от ФСЕС възлезе на 1 651 834 EUR. Докладът за усвояването на финансовите вноски беше подаден на

22 ноември 2018 г. След задълбочен преглед от Комисията и въз основа на информацията, предоставена от Гърция, допустимите разходи по фонда са възлезли на 2 631 808,66 EUR, което е повече от финансовата вноска от ФСЕС в размер на 1 651 834 EUR. Разликата между вноската от ФСЕС и декларираните разходи е резултат от по-високи допустими разходи. На 2 октомври 2020 г. беше изпратено писмо за приключване, в което се потвърждаваше, че не е необходимо да бъде приложена никаква финансова корекция.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Държавите членки и страните кандидатки все повече се сблъскват с природни бедствия, много от които свързани с изменението на климата. В периода 2019—2020 г. ФСЕС продължи да предлага на засегнатите общности жизненоважна подкрепа под формата на финансово облекчение, давайки ясен и осезаем знак за европейска солидарност.

Именно пандемията от COVID-19 обаче оказа най-голямо въздействие върху функционирането на ФСЕС в периода 2019—2020 г., като показва значението на гъвкавостта на бюджета на ФСЕС и адаптивността на регламента. Бързото изменение на регламента на 30 март 2020 г. означаваше, че от 1 април 2020 г. нататък държавите членки и държавите, участващи в преговори за присъединяване към ЕС, могат да кандидатстват за подкрепа от ФСЕС при тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве.

В резултат на това по-специално 2019 г. и 2020 г. се оказаха много трудни години за ФСЕС. През тези две години имаше 33 нови успешни заявления, 13 от които бяха свързани с природни бедствия, а 20 — с тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве.

От ФСЕС бяха мобилизирани общо 77,6 милиона евро през 2019 г. и 989 милиона евро през 2020 г., за да се помогне на държавите членки и страните кандидатки да се възстановят само от последиците от природните бедствия. Периодът септември—ноември 2019 г. беше белязан от екстремни метеорологични явления в Южна и Централна Европа, във връзка с които ФСЕС предостави подкрепа в размер на над 270 милиона евро. Междувременно от юни до август 2020 г. наводнения засегнаха няколко държави членки, които получиха помощ от ФСЕС в размер на 10 милиона евро.

Най-голямата вноска от фонда за 2020 г. и втората най-голяма сума в неговата история беше изплатена за земетресенията в Загреб от март 2020 г. Заявлението и изплащането на подкрепа в размер на 683,7 милиона евро бяха обработени в рамките на много кратък период (седем месеца), като се имат предвид размерът на вноската от ФСЕС и мащабите на общите преки щети в резултат на земетресенията.

Съвпадането на пандемията от COVID-19 със земетресенията в Хърватия обаче показва и бюджетните ограничения на фонда. За първи път в историята му подкрепата по него трябваше да бъде намалена пропорционално спрямо подкрепата, изчислена съгласно договорената методика. Както ще стане ясно от доклада за следващите години, това не беше последният път, в който подкрепата трябваше да бъде намалена.

С оглед на разширения му мандат и нарастващото търсене на подкрепа, ФСЕС следва да получи необходимите бюджетни средства, за да изпълнява мандата си и в бъдеще. През цялата си история ФСЕС е има важната роля да подпомага нуждаещите се държави и да представлява конкретен символ на солидарността на ЕС към хората в много трудно положение след бедствия и извънредни ситуации. За да продължи да играе тази конкретна и символична роля, от съществено значение е бюджетните ресурси на ФСЕС да бъдат увеличени и запазени.